

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimki nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ograke dočete na vse leta 25 K., na pol leta 18 K., na četr leta 6 K. 60 h., za en mesec 2 K. 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leta 24 K., na pol leta 12 K., za četr leta 6 K., za en mesec 2 K. Kdor hodi sam pesj, plača za vse leta 22 K., na pol leta 11 K., na četr leta 5 K. 60 h., za en mesec 1 K. 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znača poština. — Na naročne bres istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopnje peti-vrste po 12 h., če se se oznamilo tisk enkrat, po 10 h., če se dvakrat, in po 8 h., če se tisk trikrat ali večkrat. — Doplji naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vratajo. — Uredništvo in upravljenstvo je v Knaflovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravljenstvo pa v pritličju. — Upravljenstvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Obrtno-nadaljevalna šola v Idriji in dunajski „Va- terland“.

Iz Idrije, 28. marca.

Obrtno-nadaljevalno šolo so spravili naši klerikalci v predale dunajske klerikalno-konservativne časnikarske pokveke, ki slove na ime »Vaterland«. Kadarkoli se oglase slovenske izdaje, kranjski klerikare, v tem listu, store to v namen podle denuncijacije. Vedo namreč predobro, da njihove denuncijacije v »Slovencu«, listu, ki je davno nima več piše časniki, poštenosti, kojega vzame v reki pošten človek le s strahom, da se ne bi umazal, nimajo in ne morejo imeti želenega uspeha. Poslužujejo se tedaj dunajskoga klerikalnega lista, če, ta izhaja na Dunaju in v nemškem jesiku, pridejo tedaj naše denuncijacije sigurnejo do cilja. Tako so že pred dvema letoma za časa občinskih volitev denuncirali rudniško uredništvo, ker ni hotelo voliti klerikalcev in sedaj so zopet porabili priliko, da očrnijo c. kr. urednika na merodajnem mestu, ker je ravnal po svojem prepričanju, a skozi in skozi pravilno. Pa upamo za trdno, da kakor svoječasna denuncijacija ni imela uspeha, tako gotovo tudi sedaj splavajo klerikalcem nade po vodi. Prepričali bi se lahko naši klerikalci, da jim tako nizkotno početje preje škoduje, kakor koristi. Uradništvo se prej ali slej združi proti svojim zastavovalcem v krepak odpor, pozabivši morebitna osebna nasprotsta, kakor hitro zapazi, da bi utegnila priti klerikalna teroristična klika na površje. Naše uredništvo je po veliki večini prezavedno, da bi se dalo od kakega Oswalda vpregati v jarem, klerikalci ujamejo in pridobe lahko kakega neznačajnega človeka z vrškom piva ali kako farško klobaso pojedimo, dostenjih in značajnih ljudi pa ne bodo privabili v svoj tabor, pa naj še tako vablivo in umetno nastavljajo svoje mreže. Kakor je posuševanje in nepoučavanje krščan-

skega nauka na obrtno-nadaljevalni šoli v Idriji malenkostnega lokalnega pomena, vendar spravljajo to zadevo pred forum širše javnosti. Našim klerikalcem pride pač vas prav, samo da morejo izvršiti podle svoje namene, ne vprašajo mnogo, ali bo to zanimalo javnost, kakor tudi ne gledajo na to, kako pišejo; laž, obrekovanja, podtkanja, zavijanja se zrealijo v vsaki vrstici. Nič se ne sramujejo, aki pred svetom razkrivajo svojo duševno praznoto. Pišejo s popolno mirnostjo o zadavi, katera nje same postavljajo v kaj slabu luč. Pa kakor idrijski klerikalci nimajo niti pojma o obrtno-nadaljevalni šoli, tako tudi »Vaterlandovi uredniki ne morejo biti v tej stvari bolje poučeni, saj inače bi ne priobčili bedastoč idrijskih klerikalcev. Seve Dunaj je daleč in »Vaterlandova redakcija ne more kaj, če jo idrijski dopisuni grdo načajo. No, in pri »Vaterlandu« so ravno tako srečni, kakor pri »Slovencu«, če morejo škodovati gmočno ali na ugledu ljudem samostojnega mišljenja — saj je to dandanes prvo krščansko delo.

Precej dolg dopis so torej posvetili klerikalci v »Vaterlandu« z dne 14. t. m. št. 73 idrijski obrtno-nadaljevalni šoli. V celem dopisu se jasno kaže, da je istega edini namen, denuncirati c. kr. rudniškega svetnika g. K. Svobodo. Dasi ni ta urednik v resnici prav nič zakrivil, kar bi mu kot takemu moglo škodovati, so vendar klerikalci vso stvar tako zvito in umetno zavili, da bi javnost sodeč po tej pisavi mogla sklepati, da je imenovani vendar zakrivil očitane pregreške. Niti na misel nam ne pride, da bi hoteli opravičevati gosp. svetnika, ker ni nič nekorektnega zakrivil, hočemo le očigosati klerikalno zlobnost, in razpršiti sipo, katero so natresli idrijski klerikalci javnosti v oči.

Predvsem nam je pripomniti, da je po bivšem županu Drag. Lapajnetu na podlagi sklepov občinskega odbora sestavljeni učni načrt in statut za snujočo se obrtno-nadaljevalno

šolo v Idriji vrnilo c. kr. okrajsko glavarstvo v Logatu z odlokom z dne 9. oktobra 1903 št. 18.544 z naročilom, da se naj sestavi začasni šolski odbor, ki ima obstojati iz župana, zastopnika obrtnikov, kojega izvoli občinski odbor in včdje one šole, s kogo se ima združiti obrtno-nadaljevalna šola, in kojega naloga je, posvetovati in sklepiti o štatutu šole, napraviti in predložiti nov učni načrt po normativu, katerega je določilo ministrstvo za uk in bogičastje z naredbo z dne 17. marca 1903 številka 41.575. V začasnem odboru so bili: župan J. Šepetavec, zastopnik obrtnikov Mijo Tratnik in vodja c. kr. rudniške ljudske šole. Imenovani so sestavili učni načrt po novih formularjih, štatut in proračun obrtno-nadaljevalne šole ter te normative predložili dne 8. aprila 1904 c. kr. deželnemu vladu v potrjenje. Pri učnem načrtu so s protestom vodje Novaka izpustili verouk, ker so ga smatrali kot nepotrebnega in je dovolj drugih važnejših predmetov na šoli. Ta učni načrt je ministrstvo za uk in bogičastje z ukazom z dne 7. oktobra 1904 št. 33.708 definitivno odobrilo in edino ta je merodajen. Kar piše »Vaterland« o kakem drugem načrtu, je golo zavijanje in grda laž, kakor je laž tudi to, da je idrijski občinski odbor imenoval učne moči, ker za to niti kompetenten ni bil. Šola se je otvorila in poučevalo po odobrenem načrtu, prvi teden tudi ni bilo krščanskega nauka, pozneje pa se je spomnil Oswald, da bi lahko zaslužil nekaj kron in vasilil se je s pomočjo svojega prijatelja vodja Novaka za poučevanje verouka, ne da bi o tem vedel šolski odbor. In sedaj je storil pač začasni odbor nepravilnost, da ni takoj in odločno prepovedal poučevati krščanskega nauka. Pojasnil je pač župan Šepetavec vodji Novaku, da Oswald ne bo mogel terjati plačila, ker ni za ta predmet stavljene nobene svote v proračunu in ga tudi ni šolski odbor najel. Ali in kako je to povedal Oswaldu, ni nam znano? Končati

ramo samo, da je bilo to poučevanje proti šolskim štatutom in neobvezno, da so torej k temu predmetu počajali vajenci prostovoljno. Ko pa je videl odbor, da se ura, namenjena za včerak, zlorablja, da se namesto poučevanja krščanskega nauka hujskajo vajenci proti šolskemu odboru in pravljajo za klerikalne namene, je bil šol. odbor prisiljen storiti konec tem, da je prepovedal poučevati kat. Lahu nadalje verouk ter naročil šolskemu vodji Novaku, da potrebno ukrene. Prav nepotrebno je torej bilo obvezati Laha o tem sklep odbora, ker se ga ni smatralo kot učitelja te šole in vzprido njegovemu obnašanju v šoli tega tudi vreden ni bil. Vodja Novak je pa navzlie določenemu odborovemu sklepu nadalje pripusčal, da se poučuje krščanski nauk. Ker je sluga vedel, da se je sklenilo, da se ne poučuje več krščanski nauk, je vprašal načelnika odbora Šepetavca, ali naj zakuri in pripravi za to uro šolsko sobo. Načelnik mu je seve izvršil odborov sklep odgovoril, da ni potreba. Določeni dan pa so prišli vajenci vendar h krščanskemu nauku, pa so našli sobo ne razsvetljeno in nezakurjeno, pa tudi Laha ni bil. Nekaj vajencev klerikalnih gospodarjev je hrupno zahtevalo verouk in mahnilo so jo v župnišče po gospoda Lavrenca, ki jo je v spremstvu vajencev primahal pred šolo. Tu pa je našel slugo, koji je na vprašanje, zakaj ni pripravil sobe, odgovoril, da je pri načelniku izvedel, da ne bo verouka. Nato pa je Lah odšel z dolgim nosom. Krivda na Lahovi blamaži zadene edino vodjo g. Novaka, ki ni naznani vajencem, da ne bo več verouka in o tem tudi ni obvestil Laha. Šolski odbor naj bi vendar poučil vodjo g. Novaka, da o delokrogu šolskega odbora ne odločuje on, ampak se mora on sam ravnati po sklepih istega. Nehote vasiljuje se nam vprašanje, zakaj se ravno g. vodja Novak tako poganja za klerikalne namene, ko ga je vendar sedaj njegov največji prijatelj Oswald pred nekaj leti naj-

nesramnejše in najkodoželjneje denunciral v »Slovenecu«. Taka je resnična zadeva glede krščanskega nauka na obrtno-nadaljevalni šoli. Predstavite pa dopis v »Vaterlandu«, in spoznate, kaki mojstri so klerikalci v zavijanju resnice. Najrajše bi pač priobčili ta dopis, da bi naši sumišljeniki spoznali, kakšni resnicovari so naši klerikalci. Označiti čemo le še nekaj klerikalnih budobij. Svetniku Svobodu podtekajo izrek: »Pojdite, to je vse zastarel!«, s kjer je zavrnil g. šolskega vodjo, ko se je pri pogajanju za verouk v enem skliceval na stare nepotrnje štatute, da je s tem označil katoliško cerkev kot zastarel. Opravljeni smo izjaviti, da je g. svetnika izrek meril edino le na prejšnje normative, ki so brez veljave in se je v resnici glasil: Pojdite, to je vse staro! Nadalje se poroča, da se ni skrbelo za učna sredstva, da so šolske zamude velike, da se učenci, ko postanejo pomočniki, ne zglate, da bi si pridobili učnih spričeval. To je zopet grda laž, ali ni odbor po dopustnosti gmotnih sredstev preskrbel najnovejše učne potrebščine? Kdo pa je v prvi vrti odgovoren za očitane nednosti? Vaš pristaš, šolski vodjo! Le poglejte v štatut! Nepostavno, pravi dalje dopisnik, je, da se je pri izplačevanju remuneracij prezroč katehetu. Čisto naravno, saj je prostovoljno poučeval verouk, in korporacije menda tudi za to ne subvencirajo šole, da bi njihove prispevke kak nadut kaplan v Nikavo metal. Koncem dopisa pa pozivlja dopisun vse mogoče oblasti na pomoč in vprašuje, ali je opisano postopanje v zmislu naučnega ministrstva, odnosno poljedeljskega, kojega zastopnik g. Svoboda o pouku verouka noče ničesar slišati itd. O ti grdi katoliški lažnjivci in denuncianti, kako nezncsno podlo in brezmejno nizko je Vaše početje. Dokaze imajo, da izvirja nasprotovanje verouku le iz političnega sovraštva in liberalnosti dotednih mož (odbornikov menda) in v to navajajo, da se je 36 obrtnikov

LISTEK.

Slovensko gledališče.

II.

V tistih časih, ko so bile slovenske predstave samo še diletatske predrebe, je popolnoma zadostovalo, da je bilo vodstvo slovenskega gledališča v rokah »Dramatičnega društva«. To društvo je bilo ustanovljeno kot literarno društvo. Prvotni njegov namen je bil, pospeševati slovensko dramatično literaturo in ustvariti literarni kapital, na čigar podlagi bi se moglo ustanoviti in razviti slovensko gledališče. Pri naših skromnih razmerah je bilo naravnno, da je »Dramatično društvo« prevzel tudi prirejevanje slovenskih predstav. Čimbolj se je gledališče razvijalo, toliko bolj je artistično in finančno vodstvo gledališča postajalo glavna naloga »Dramatičnega društva« in tembolj je to društvo izgubljalo svoj literarni značaj. Danes je to društvo pravzaprav samo še gledališča direkcija in ker ni je časoma napravilo lepo garde-

robo in znatno knjižniso, utegne to ostati še dlje časa.

Praktična pa ta organizacija ni. To se je že pred več leti spoznalo in to se kaže vsak dan bolj. Gledališče vzdržujejo danes občinstvo, mestna občina, dežela in gledališčno podporno društvo. »Dramatično društvo« ima tako malo članov, da njegov prispevek k izdatkom društva sploh ne pride v poštev. Tudi garderobe in knjižnice si ni ekspresko »Dramatično društvo« iz svojih društvenih dohodkov, nego iz dohodkov gledališča. Nam se ne zdi ravno pravično, da ima vso oblast v gledališču v rokah društvo, ki si nancialno pravzaprav ničesar ne storí za to gledališče, nego le iz gledališčnih dohodkov množi svoje društveno imetje, namreč garderobo in knjižnico. Ali ne glede na to se nam zdi sedanja organizacija nepraktična in zastara.

»Dramatičnemu društvu« pristopi lahko vsak kdor hoče. Če bi si kdo hotel napraviti »špas«, bi lahko, žrtvujejoč 200 K., spravil v odbor »Dramatičnega društva« same ljudi, ki ne znajo ne pisati ne čitati, in ki še

nikdar niso bili v gledališču. Seveda se to ne bo zgodilo, ali to gotovo ni več čas primerno, da posestniki lož, abonentje in redni obiskovalci gledališča vzlije temu, da veliko žrtvujejo, nimajo čisto nič vpliva in prav nobene besede pri gledališču, če niso obenem člani »Dramatičnega društva«, med tem ko kdo drugi, ki plačuje pri »Dramatičnem društvu« 4 kronce udnine, lahko odločilno vpliva na gledališče, čeprav nikdar ne pride k nobeni predstavi in razen tistih štirih kron ničesar ne žrtvuje.

Spol se nam zdi precej nerodno, da imamo eno društvo, ki počira samo pravzaprav ničesar ne storí za to gledališče, nego le iz gledališčne dohodkov množi svoje društveno imetje, namreč garderobo in knjižnico. Ali ne glede na to se nam zdi sedanja organizacija nepraktična in zastara.

Ni naš namen, napraviti v tem osiru kak določen načrt; ali svoje mnenje hočemo vendar povedati. Če ve kdo kjš boljega, naj se oglaši.

Po naših nasorih bi bilo najsvetovali, bi gotovo laglje in bolje izhajala, posebno če bi se nastavil

verilo posebni intendanci, v kateri bi bili: en zastopnik mestne občine, en zastopnik dežele, en zastopnik ložnih posestnikov in abonentov. »Dramatično društvo« naj bi se združilo z »gledališčnim podpornim društvom« in naj bi imelo tudi enega zastopnika v intendanci. Tako bi bilo zagotovljeno, da bi imeli vodstvo gledališča tisti faktorji, ki gledališče vzdržujejo.

Tudi praktičnejša bi bila taka uredba. Zdaj vodi gledališče odbor menda sedmih ravnopravnih članov. To je gotovo preveč. Toliko gospodarjev ne bo nikdar enih misli. Stara tožba je, da kar en odbornik odredi, to drugi podere. Če en odbornik kaj odredi, apelira igralec na drugega in na tretjega, ki z isto pravico kakor prvi odbornik zopet drugače odločita. Posledica tega so prepriki in zmesnjave, disciplina je vsled tega postala iluzorna in da trpi vsled tega celo gledališče, to nam bo vsakdo lahko verjel.

Intendance, kakor smo jo mi násvetovali, bi gotovo laglje in bolje izhajala, posebno če bi se nastavil

za opero poseben in za dramo poseben artistični vodja.

Culi smo že večkrat mnenje, da bo treba dobiti artističnega ravnatelja za slovensko gledališče. Mi se za to nič preveč ne ogrevamo, nego mislimo, da bi se dobi dobrega režiserja za opero in dobrega režiserja za dramo. Ta dva režiserja bi lahko imela potrebne oblasti za artistično vodstvo predstav, intendanca pa naj bi si pridržala finančno vodstvo, engažiranje članov in določitev repertoira in naj bi bila obenem vrhovna instanca v disciplinarnih zadevah.

S tako reorganizacijo bi bil vpliv pravidno razdeljen in zagotovljeno bi bilo laglje in enotnejše vodstvo.

Taka intendanca bi imela večjo autoriteto, kakor katerikoli društveni odbor in gledališče bi s tem prenehalo biti samo podjetje posameznega društva, ki ima le par tucatov članov, in postal bi tudi po svojem značaju resnično javen kulturni zavod.

izreklo proti odpravi krščanskega nauka. Kako so sleparili in stražili naše obrtnike klerikale, znači dejstvo, da je 34 obrtnikov podpisalo protiizjavno in izreklo popolno zapušanje šolskemu odboru. Nasprotno je pač res, da silijo klerikalci krščanski nauk le iz političnih namenov v obrtno-nadaljevalno šolo. Če bi jim bilo kaj v resnici na tem ležeče, da se utrdijo vajenci v krščanskih naukah, ne bi bil Lah vedno govoril, včasih tudi celo uro, o drugih stvarih, ki nimajo z veroukom prav nobene zveze. Izjavil je sam, da so se že v ljudski šoli naučili dovoli krščanskega nauka. Čemu torej uganjate klerikalci to brezstidno komedijo in hujskate po nepotrebnom ljudi. Seve iz cerkve so že pregnali krščanski nauk in ga nadomestili s preključevanjem svojih političnih nasprotnikov, hočajo ga vtihotapiti še v druge zavode, da bi pod kinko istega tudi tam nadaljevali svoje ljudstvu škodljivo delo. To se jim je v Idriji pri obrtno-nadaljevalni šoli prav končito ponesrečilo in tudi dopis v »Vaterlandu« ne bo mogel tega predragščiti.

Prosta in napredna misel je v Idriji zadnji čas čudovito napredovala ter prešla tudi v maso ljudstva, da se nam pač ni batilo, da bi mogli isto zasteti kdaj klerikalci in naj se poslužujejo še tako umazanih sredstev. Čast pa onim možem, ki se niso uklonili klerikalnemu terorizmu, ampak ostali zvesti svojim načelom. Pomnijo naj na izrek: Rajše okove in ječo, kakor svobodo sužnja!

Vojna na Dalnjem Vztoču.

Vzroki ruskega poraza pri Mukdenu.

V petrogradskem listu »Slovo« dokazuje vojni dopisnik Pavel Zančinski, da je pravi vzrok ruskega poraza pred Mukdenom nepričakovano zgodnja kapitulacija Port Arthurja. V mukdenski bitki je igrala odločilno vlogo armada generala Nogija. Če bi se bil Port Arthur držal še tri tedne, bi se bitka pri Mukdenu ne vnela že v marcu, marveč šele meseca aprila, a napadajoča stranka bi ne bili Japonci, marveč mi in bitka bi se bila brez dvoma končala drugačje, kakor sedaj. Navzlic temu si je stekel general Steselj velike zasluge za Rusijo; on je preprečil, da ni bila ruska armada takoj sprva poražena in uničena v dobi, ko je Kuropatkin imel v Mandžuriji še popolnoma neznavno armado.

Da se je mukdenska bitka ne-srečno zavrhila za Ruse, je mnogo zakrivil tudi general Gripenberg.

Ako bi se bil Kuropatkin vdal Gripenbergu, ko je ta pri Sandepu zahteval, da se mu pošljejo na pomoh rezerve, kdo ve, kakšna katastrofa bi v tem slučaju zadebla rusko armado.

Razen tega je storil Gripenberg neodpušljiv greh, da je dal vojnemu poročevalcem pojasnila o russki armadi in o russkih rezervah, s čimer je Japoncem več koristil, kakor legion njihovih vohunov.

Kuropatkin je zakrivil pri Mukdenu to napako, da se tu ni umaknil o pravem času. Kuropatkin bi se imel pri Mukdenu vesti, kakor pri Liaojangu: oslabiti kolikor mogoče sovražnika in se nato s kolikor mogoče najmanjšimi izgubami umakniti.

Izgube v bitki pri Mukdenu,

Vojni poročevalec P. Zančinski piše z bojišča: Naša armada je bila znatno slabša, kakor japonska, vendar pa so japonske izgube večje, kakor naše. Naša armada je imela pri Mukdenu okoli 325.000 mož in 1200 topov, izgubila pa je na ubitih, ranjenih in ujetih 75.000 mož, 100 topov, nekoliko provijantnih vozov in zaloge živil, ki bi zadostovala za dva tedna.

Okoli 1.638.000 kg provijanta pa se je pravočasno spravilo iz Mukdена.

Japonska armada je imela neprimerno večje izgube. Za nas sta

bila najhujša zadnja dva dni bitke, za Japonec pa je bilo prav tako hudo deset prejšnjih dni. Lahko se trdi, da bi bile japonske izgube, ako bi se bila naša armada pravočasno umaknila, najmanj dvakrat tolike, kakor naše, kakor je to bilo pri Liaojangu.

Z vso gotovostjo se smo trditi, da so Japoneci v bitki pri Mukdenu izgubili najmanj 130.000 mož, kar potrjujejo tudi japonska poročila.

Glasom teh poročil je padlo pri armadi generalov Okuja in Nogija okoli 900 častnikov, pri armadi generalov Nodzuja in Kurokija pa okoli 600.

Ker pri Japonecih na enega častnika pride 85 do 90 mož, je jasno, da je japonska armada izgubila pri Mukdenu najmanj 125 do 130.000 mož.

Pisatelj ni obupan radi izida mukdenske bitke in končuje svoje poročilo z besedami: Bodite v Petrogradu tako požrtvovani, tvrdi in jekleni, kakor je naša armada v Mandžuriji, pa bo vse v redu in vse se zavriši srečno!

Ujeti vojni poročevalci.

»Vossische Zeitung« poroča iz Londona, da se nahaja v Kobeju na Japonskem 40 ujetih vojnih poročevalcev.

Le-ti izjavljajo kategorično, da do sedaj niti ena, niti druga stranka ni stavila nikakih predlogov o miru ali premirju. Položaj ruske armade na bojišču je baje obopen. Rusi so se na desnem krilu z vso trdrovnostjo sijajno borili tri dni. Več vasi so po štirikrat osvojili, izgubili in zopet zavzeli. Nikdo ni misil na umikanje, vsled tega je vse silno presenetil Kuropatkinov ukaz, da se naj armada umakne.

Vojna se nadaljuje na vsak način.

»Lokalanzeiger« se javlja iz Petrograda: Neka visoko stoječa oseba, ki občuje s cesarskim drom, zatrjuje, da je car osebno najhujši nasprotnik mirovnim pogajanjem in da hoče nadaljevati vojno na vsak način.

Vsek mir bi bil sedaj sramoten za Rusijo. Dosedaj nam še ni znano, kako močna je še naša armada v Mandžuriji po bitki pri Mukdenu. Rusija ne more in ne bude sprejela nikdar onih mirovnih pogojev, ki jih stavi Japonska. Mi ne budem nikdar voljni plačati pol-drugo milijardo rubljev vojne odškodnine, mi ne izpustimo nikdar iz svojih rok otoka Sahalina in nikdar ne budem trpeli, da bi Japonska določevala velikost našega bojnega brodovja na Dalnjem Vztoču.

Rusija še ni tako slaba, da bi moral skleniti mir za vsako ceno.

Rusija še dolgo ni pobita vklju občutnemu porazu pri Mukdenu.

Cesar Viljem — posredovalec mir?

»Standard« se poroča iz Petrograda: Nedavno tega je cesar Viljem poslal carju Nikolaju svojeročno pismo, v katerem se mu je ponudil za posredovalca glede mirovnih pogajanj.

Witte je skušal carja pregovoriti, da bi sprejel to ponudbo, a car se je ves srdit obrnil od njega in vzkliknil: »Torej tudi Vito svetuji! Jaz se šudim, Vi niste ruski rodoljub!«

Kasneje je Viljem pisal še drugo pismo, v katerem je carju nujno navedoval, naj Witteja opremi z obširnejšimi pooblastili, toda car je vrgel to pismo stran z besedami: »Bo še dolgo trajalo, predno bom sprejel ta nasvet.«

Sprememba v poveljstvu.

Iz Petrograda se uradno poroča: Poveljnik tretje mandžurske armade, baron Kaulbars, je dobil poveljstvo druge armade; na njegovo mesto pa je poklican general Batajanov.

Državni zbor.

Dunaj, 28. marca. Posl. Klofač je interpeliral brambovskega ministra zaradi njegove izjave o jezikovnem vprašanju v armadi. Posl. Schönerer je vprašal predsednika, ali mu je znano, da se med Čehi in Nemci vrde pogajanja zaradi sklicanja češkega deželnega zboru, in ali res misli za takata posvetovanja prepustiti prostore v zbornici. Na glasal je, da so nemški poslanci začeli pogajanja brez vednosti Vsenemcev, ki tvorijo vendar največjo (?) nemško stranko. Kaj takega je izdajstvo. — Predsednik je odgovoril, da mu o tem ni nič znanega. — Potem sta stavila vprašanja poslanca Choc in Biački, toda predsednik jima ni pustil svojih zadev temeljito razložiti kakor je smel to storiti Se hōnerer. Češke radikalci je tako prisostvo razčašila, da so imenovali grofa Vettra Vsenemca. Poslanca Fresla in Choca je pozval predsednik k redu. — Potem je odgovarjal minister Wittek na nekatere interpelacije. — K dnevnemu redu, t. j. o razoniranju sladkorne repe so govorili poslanci Luksch, Krützner, Udržal, Kink in Stojan, nakar se je debata vsled kompromisa med agrarci in industrijo prekinila. da se v zakon vnesne še en paragraf — V prihodnji seji, t. j. v ponedeljek 3. aprila, se vrše volitve 48 članov v odsek, kakor ga je predlagal posl. dr. Derschatta.

Iz odsekov in klubov.

Dunaj, 28. marca. Proračunski odsek je razpravljal o poglavju »direktne davki«. Govorili so grof Stürgh, finančni minister Kozel, posl. D. Elvert, Kaiser i. dr. Posl. Robič je opozarjal finančnega ministra na naraščajoče dohodke iz davno izterjevalnih pristojbin in iz zamudnih obresti pri zaostalih davkih. — Posl. dr. Sylvester je opozarjal na velike krivice hišno obrestnega davka. — Poglavlje je bilo sprejeto z resolučijami vred.

Češki klub odpôšlje v odsek, ki naj proučava razmerje med Avstrijo in Ogrsko, poslance dr. Fiedlerja, dr. Foča, Kaftana, dr. Kramářa, dr. Stranskega in dr. Žáka. — Italijanski klub odpôšlje poslanca Malfattija in Verzegnassija. — Klub nemških naprednjakov odpôšlje ravno iste postance, ki so že v nalogbenem odseku ter je s tem izrekel, da dr. Derschattovega predloga bi sploh ne bilo treba.

Krisa na Ogrskem.

Budapešta, 28. marca. Avdijenca berolinskega poslanika Szögyenyja se različno tolmači. Dočim se z ene strani zatrjuje, da je izredil cesarju le pismo nemškega cesarja, ki želi, naj bi se trgovinska pogodba čimprej sklenila, zdržuje se v političnih krogih vest, da mu je cesar poveril sestavo kalcijskega ministrstva, toda Szögyeny je takoj uvidel, da misije ne more izvestiti jo je odklonil.

Budapešta, 28. marca. Najverjetnejša je še kombinacija, da se bo grof Khu en-Hedervary »žrtvoval« ter prevzel na cesarjevo željo vladne posle.

Budapešta, 28. marca. V opozicijskih krogih prevladuje mnenje, da se razpišejo nove volitve. Posl. Kossuth je odposlal opozicijskim poslancem okrožnico, v katerih poziva, naj v svojih okrajih prevezemo osebno in odločno organizacijo, še, da ni nemogoče, da bodo v bližnji bodočnosti nove volitve.

Dogodki v Macedoniji.

Carigrad, 28. marca. Turška vlada je naznaniila poslaništvo kontrolnih velesil, da je bolgarski revolucionarni odbor imel nedavno v Sofiji shod, na katerem se je sklenilo, uganjati vsakvrstna budodelstva in zločinstva v evropskih okrajih Turčije. Bolgarske oblasti pa nele, da se ne zoperstavljajo agitacijam voditeljev, temuč jih še z denarjem podpirajo.

Sofija, 28. marca. V bolgarskih uradnih krogih so zelo razbur-

jeni vsled neopravičenega oditanja turške vlade, kaker da bi bolgarska vlada vstačko gibanje za Macedonijo pošpečevala. Resnica je temveč, da je bolgarski vojni minister vsem povelenjakom obmejnih posadk strogo zapovedal, da zabranijo vsakršno prehajanje k vstačem; pa tudi minister notranjih zadev je postal vsem okrajnim predstojnikom ob bolgarsko-turški meji okrožnico z ukazom, naj strogo nadzorujejo vstačko gibanje ter vsakega vstača takoj primejo ter odtrago v notranje dele dežele. Ako pa vse to ne bo pomagalo, namerava bolgarska vlada s 15. aprila proglasiti obsedno stanje čez vse okraje ob turški meji.

Belgrad, 28. marca. V dobro poučenih političnih krogih se zagovarja, da se letos ni bati vstaže v Macedoniji, ker imajo Turki tam mnogo zbranega vojaštva in tudi evropski orožniki uspešno zatirajo vstačke čete; nadalje pa tudi zategadelj ne, ker srbske in grške čete preganajo bolgarske vstaše, vsled česar ne moreno misli na organiziranje splošne vstaje.

Carigrad, 28. marca. Vrhovni nadzornik Hilmi paša je sestavil statistiko o zločinah vstašev v zadnjih dveh letih v treh makedonskih vilajetih. Ubitih je bilo baje 347 Turkov, med njimi 35 poljskih čuvajev.

Bolgarija — kraljevina.

Belgrad, 28. marca. Iz Londona se poroča »Torgovinskemu glasniku«, da so pogajanja, oziroma dogovori v namen, da se kneževina Bolgarija povzdigne v neodvisno kraljevino, že popolnoma zaključeni. Isto se poroča tudi iz Sofije. V ta namen je knez Ferdinand zadnje čase obhodil vse večje dvore, ki imajo pri stvari kaj odločevati.

Nemiri na Rusku.

Petrograd, 28. marca. Veliki izgredi so se pojavili v Rigi. Mnoga je streljala na sodno komisijo, in policijo. Če celo Livlandijo je proglašeno malo obsedno stanje. Vojaštvo prihaja v deželo.

Novo italijansko ministrstvo.

Rim, 28. marca. Novo ministrstvo se je sestavilo sledеče: De Fortis, predsedstvo in notranje zadeve, Tittini, zunanje zadeve, Aprilje pravosodstvo, Majoranir finance, Careano zakladništvo, Pedotti vojno, Mirabellino mornarico, Bianchi nauk, Ferraris javna dela, Rava poljedelstvo, Morelli-Gualtierotti pošto in brzov. Novi ministri so že prisegli kralju.

Ločitev cerkve od države na Francoskem.

Pariz, 27. marca. V danski sejci je zbornica nadaljevala debato o zakonskem načrtu glede ločitve cerkve od države. Govorili so trije klerikalci, oziroma nacionalisti. Benoist je izjavil, da bo zakonski načrt provzročil ostracizem. Konkordat se mu zdi potreben. — Grof Boni de Castellane je reklo, da bo s tem zakonskim načrtom država razdrila cerkev. — Posl. Grosseto je reklo, da pomeni predloga nevarnost za socialno življenje. — Liberalni posl. Zevac je zavrnil vse predgovornike, zagovarjal je predloga, še, duhovniki so konkordat sami uničili s tem, ker so ga vedno kršili.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 29. marca.

— Slavna zmaga ptujskih Slovencev pri upravnem sodišču. Slovenci so dosegli v petek gledje volitev v okrajni zastop ptujski pri upravnem sodišču na Dunaju sijajujo zmag. Slovenci so pri lani se vrščeli volitvah v veleposvetu pravili za 14 glasov, tako da je prišel zastop v nemške roke. Zato so se Slovenci pritožili in je v tozadovni razpravi upravno sodišče ugodilo Slovencem glede 16 glasov. Razsodba je za Slovence velikanske važnosti ne le za ptujski, ampak za vse spodnjotisajerske okrajne zastope. Z imenovanjem razsodbo se je namreč razsodilo,

da podlaga volilne pravice v veleposvetu ne sme biti takozvani čisti direktni davek po 120 kron, to je vsota, ki ostane po odbitku 15% popusta pri zemljiščem in 12% popusta pri hišnorazrednem davku, marveč podlaga za volilno pravico mora biti predpisani davek brez odštetja popusta.

— Lekarni ne bo treba več. Na drugi državni gimnaziji v Ljubljani se rabi v drugem razredu knjiga, kateri je naslov Liturgika. Med drugimi neslanostmi te kojige pa je značilna za klerikalne razmere na Kranjskem tale zahteve na strani 61 pod rubriko »poslednje olje«: »Na mizo naj se dene eden kozarec vode, v kateri si mašnik prste umije; ta voda se da ali bolniku izpiti ali pa se vrže v ogenj.« Tedaj umazano vodo, v kateri si je duhovnik roke umil, naj izpije bolnik, da ozdravi. Potem takem so lekarne nepotrebne. Namesto zdravil naj se prodaja umazana voda, v kateri so si duhovniki roke umili, pa bodo vsi bolniki ozdravili. Mi pa svetujemo duhovnikom, naj tisto nesnago sami pijejo. Deželni šolski svet pa, posebno nadzornik za trednje šole, naj knjige, ki se priporočajo v pouk za srednje šole, prej sam prebere, ko jih pričuti za rabo, da se ne bo treba dajati takih neslanosti!

— Katoliškega imena ne marajo. Znano je, kako radi naši klerikalci obešajo svoje katoličanstvo na vse plotove. Vse mora, »katoliško« biračna društva, izobraževalna in politična društva, vsa nosijo katoliško ime. Kake piškave vrednosti

nam piše: Ravno ko se v državnem zboru razpravlja o 35 letnem službovanju uradnikov, bi bilo potrebno, da bi se tudi za nas gg. poslanci potegnili. V nobeni državni službi ni tako slabega avanza, kot je ravno pri sodnih kancelistih. Razen tega ima ubogi kancelist, ki je služil pri žandarmeriji, vojakih ali diuriral 15—20 let, že pri imenovanju več otrok, včasih celo 5 do 6. Da bi pri sedanjih neznenih draginjskih razmerah mogel izhajati, je povsem nemogoče, če služi kot kancelist 10 do 15 let; zato je njegov bankerot čisto neizogiben. Za stanovanje plačuje mesnih 28—30 K., a zanj dobitva le 20 K., kako naj potem izhaja? Mi smo gotovo 99krat bolj potrebeni pod pore in zboljšanja svojih plač, nego pa župniki in kaplanje, ki dajejo tišočake na posojilo. Župnik König na Vinici n. pr. ima toliko premoženja, kakor vse sodni manipulacijski uradniki na leto plačo dobe. Takih župnikov je pa še več. Zato prosimo naše gg. poslance, naj se nas usmijojo, da se naše žalostne razmere zboljšajo, naša hvaležnost jim je vnaprej zagotovljena.

Imenovanje pri finančni straži. Komisar finančne straže, S. Meršič, v Ljubljani je imenovan za nadkomisarja II. razreda, nadresicijent Mihail Amon pa za komisarja.

Vojaska vest. Nadporočnik pri 17. pešpolku Ludovik Zvirn je prideljen kadetni šoli v Mariboru.

Repertoar slovenskega gledališča. Jutri v četrtek dne 30. t. m. poje se v drugič in poslednjič Smetanova komična opera „Prodana nevesta“, ki je pri včerajšnji prvi predstavi dosegla popolen uspeh. S to predstavo se zaključi vrsta letošnjih predstav dramatičnega društva in se poslovi operno osobje za to sezono od slovenskega občinstva. Predstava vrši se izven abonenmenta, za ložne posetnike na „par“. — V soboto, dne 1. aprila je pa vobče poslednja letošnja predstava in sicer beneficia vsega dramskega osobja. Ob tej priliki se uprizori v drugič nova izvrina narodna igra s petjem „Testament“.

Slovensko gledališče. Sinoč je bil častni večer tenorista g. Orželskega, in sicer se je pela opera »Prodana nevesta«. Gosp. Orželski je pri občinstvu jasno prijavljen in se je o tem prepričal pri včerajšnji predstavi. Ne samo, da je bilo gledališče razprodano, tudi sicer je prejel v obliki vencev in šopkov ter raznih daril dokaze, da ga občinstvo čista in da mu je hvaležno za njega delejanje. Predstava sama je bila tako lepa. Gosp. Orželski je bil dobro razpoložen in je zmanjševljal partijo Janka. Gospa Skalova je bila, kakor lani, tako tudi včeraj tako odlična Marinka. Kecala je pel g. Peršl. Pel ga je izvrstno in ga igral tako dobro, kar pri nas še nihče pred njim. Prejšnji basisti so ga igrali samo za galerijo, g. Peršl ga je igral bolj distinguirano in s tem dosegel najlepši uspeh. Ugodno nas je tudi prenesel g. Lebeda. Pel in igral je Vaška z rešničnim humorjem. Vrlo dobra sta bila g. Oufrednik kot Krušina in g. Betetto kot Miha, odlično je pela in igrala marljiva in ambiciozna gđa Stolzova. Gđa. Vučinčićeva je bila tako prikupna Esmeralda. Pohvaliti je tudi gdđa Kočevarjevo in g. Gradiša. Zbor se je dobro držal; samo enkrat jo je malo zavozil.

Akademija priredi v soboto dne 1. aprila t. l. predavanje v prostorijah Slovenskega bralnega društva v Kranju. Predaval bode g. dr. Lončar, c. kr. realčni profesor, in sicer »Delavskem vprašanju.« — Začetek točno ob 8. uri zvečer.

Nabor v Litiji. Pri naboru v Litiji so od 622 mladeničev jih potrdili v vojaku 148, torej 25 odstotkov. Med rekruti se nahaja fant, ki ima na levi nogi šest prstov, neki drugi tudi v vojaku potrien mladež pa je visok samo 114 cm.

Sokol v Idriji je v nedeljo priredil svoj prvi pešillet na Travnik, kojega se je pod vodstvom načelnika brata Novaka udeležilo 23 članov v društveni opravi. Udeležniki se na Travniku niso nič ustavili, pač pa nazaj grede v Spodnji Idriji. Prehodilo se je 18 km.

Vodstvo nemške stranke v boju zoper celjske trgovce. Celjski nemški odvetniki in drugi delničarji slabo znane »Celeje«, ki izdaja proslilo sunjo »Deutsche

Wacht«, so vzelci v svojo, pred kratkim kupljeno (Hummerjevo) hišo nekega špekulantu, ki se je vpeljal z naravnost ameriške reklamo kot bajno-ceneni mož. Sliši na ime Stieber in prodaja blago, ki ga je nakupil pri preležanje ostanki pri židovskih špekulantih in pri bankeročnih trgovcih. Ker prodaja vse po dvakrat nižji ceni, kot more soliden trgovce v Celju prodajati, so strašno jezni naši celjski trgovci, ki so, boječ se kake neprijetne konkurense, dotični prostor imeli v najemu, a so ga imeli vedno praznega. Tukaj se vidi, da celjski odpadniki nimajo sreča niti za nemške in nemškutarske trgovce, kje je še potem slovenski trgovci!

Zakaj je vlada imenovala za cestne komisarje v celjskem okraju same Nemce? Zato da ti nemški cestni komisari jemljejo načrtnim kmetom zaslžek pri vožnji ter ga naklonijo takim, ki so ali vsled zasluga utegnejno postati „deutschfreundlich“ ali po slovensko nemškutari. Te se je v zadnjih dneh v več slučajih opazilo. Dr. Schurbi je v svojem področju dal vožnje za ceste samim nemškutarm. Tako vladni in nemški bratci — skupaj vozijo!

Za lesotruče. Dne 4. aprila ob 9. uri dopoldne bo v Celju v hotelu Teršek shod lesotruče in obenem ustanovni shod društva južnoavstrijskih in ogrskih lesotruče. Sedež tega društva bo v Mariboru. Interesentje se vabijo, naj pridejo že 3. aprila popoldne v Celje. Slovenskim lesotrušem priporočamo obenem, naj pazijo, da jih ne bodo zapostavljal.

Neljubi gost. V nedeljo zvečer si je najel neki agent v Gorici sobo v hotelu „Pri treh koronah“. Ko je ponoči za nekaj časa odšel iz sobe in se potem vrnil, je slišal repot pod mizo in pod divanom. Posveti in zagleda pod divanom človeka, ki se je pri lučinem svitu brez vsake besede oddalil in šel v drugo sobo. Poklicani redarji so ga aretovali. Bil je neki Črnogorec iz Podgorice.

Defravdacija. Solek zatrjuje z vso pozitivnostjo, da se je pri upravi »Lloyd v Trstu razkrilo veliko poverjanje. Škodovan je penzijski fond za več kot stotisoč krov. Morda je s tem kaj v zvezi govorica, da odstopi »Lloydov« predstavnik Bechar in da stopi na njegovo mesto sedanji predsednik pomorskega oblastva E. B.ner.

Ukradeni akti. V hiši delavskoga zavarovalnega društva v Trstu je bilo pod streho spravljenih mnogo aktov. Hišnica Uršula S. pa menda ni vedela za vrednost aktov, zato jih je precej odnesla in jih prodala v neki manufakturni trgovini kot zavajalni par. Hišnico se zaprla, akte pa večinoma vse nazaj dobili.

Dve baraki sta zgoreli v petek zvečer v Trstu stavbni družbi Demuth & Co. Okoli 150 delavcev je spalo v njih in so si komaj rešili življenje. Predno je prišla požarna brama na pomoč, bilo je že vse uničeno in so se moralni ognjegasci omestili na to, da so preprečili, da se ne ogenj razširil tudi na bližnja poslopja. Zavarovalnina barak znaša 14.000 K. Delavcem je zgorelo do malega vse.

V Trstu je v noči od nedelje na ponedeljek zapazil neki železnični paznik pri Silosu nekega človeka, ki se je sumljivo pomikal proti izhodu in ko je zapazil, da ga paznik ogleduje, zbežal. Paznik je stekel za njim, da sta bila le par metrov naprej. Naenkrat je osamljene padel po tleh, pri tem se je pa slišalo padanje stekla. Ko je paznik stopil k tujcu, bil je ta ves v plamenu. Došli paznikovi tovariši so udusili ogenj. Poklicani zdravnik je izjavil, da je položaj vsed poeklein skrajno brezupen in je dal ponesrečenca prepeljati v bolnico. Opečenec se zove Jakob Molč in je hotel v mesto vtipati steklenico labko gorilive tvarine. Pri padcu se je steklenica ubila in goriliva tvarina ob goreči cigaretai užgal. Molč je predvčerajšnjim popoldne umrl.

Glasbeno in dramatično društvo v Voloskem priredi 30. marca v dvorani »Narodnega doma« v Voloskem koncert in dramatično predstavo.

Dobrota je sirota. Brivski pomočnik Alojzij Mohar, ki je sedaj brez dela, je zadrobil včeraj hudo žejo. Ugibala sta s prijateljem L. P., kako priti do denarja in jo slednjem »pogruntala«. Ker Mohar nima sreča, da bi si mogel v mestu izbrati kako postransko ljubico, je to poskusil na Ilovicu. Zaljubil se je v neko Pangrčovo, katera ga je uslišala in mu vprašala ljubezen za ljubezen. Napotila sta se včeraj oba »dobra prijatelj« do nje in ji začela praviti, da mora Mohar dobiti na vsak način 60 K. denarja. Dekle ni imelo denarja, pač pa je dalo Moharu hranilčno knjižico, na kateri je bilo 20 K. Zahvalila sta se in odšla. A kam sedaj? Zavila sta jo takoj v neko žganjario. Mohar je točaju Mačku ponudil hranilčno knjižico, češ, naj mu da nanjo 60 K., saj vidi, da je še več na njej. Ker je

P. dobro meščarji, se je točaj res dal pregovoriti in jima dal 60 K. denarja. Ko je Maček pozneje le preradunal, koliko denarja je še dvigniti, se je prepričal, da je še na led in zadevo našnali policiji. Meščarji P. je dal Mohar 20 K., drugo si pa pridržal. Skupno sta se veselila skoraj do večera, a končno vendar padla policija v roko. Pri obeh pa niso še več našli kakor 4 K., drugo sta bila že poginali. Danes zjutraj sta zaščiteno gledala drug drugega, ko sta se z velikim mačkom prebudila mesto doma — v zaporu. Ker je Mohar vrhu vsega že očenjen, ima pričakovati »svetac« tudi doma.

Nesreča vsled nepredvidnosti. Sinoč ob 10. uri je 24letni posestnik sin Ivan Sovašnik iz Seničice pri Medvodah izpraznjeval možnar, kateri se pri nekem streljanju ni hotel užgati. Pri izpraznjevanju se je smodnik užgal in je možnar razneslo. Sovašniku je odtrgal na levem roki palec in kazalec ter je tudi na obrazu in očeh zadobil nevarne poškodbe. Od južnega kolidovora so pripeljali ponesrečenca z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

Samomor. Danes ponoči okoli polu 2. ure se je ustrelil desetnik tukajšnjega c. in kr. oskrbovalnega oddelka Anton Kovacič na dvorišču oskrbovalnega skladista. Vzrok samomoru je najbrž nesrečna ljubezen. Njegovo truplo so prenesli v mrtvašnico v tukajšnjem c. in kr. garnizijski bolnišnici.

Pobegnil je včeraj popoldne prisiljene Karel Sibec od zgradbe Deghenghijeve hiše v Dalmatinovih ulicah in ukral pri ti priški Karlu Stročkuju 15 K. vreden svikast po vrnik in črn klobuk. Tekel je proti Ježici.

Napad. Dne 25. t. m. zvečer je neki Gale napadel 18letnega posestnikovega sina Franeta Vrečaria iz Sela pri Rudniku, ga sunil z nožem v levo stran in ga težko poškodoval. Pripeljali so ga v deželno bolnišnico.

Aretovan je bil včeraj po stopad Fran Fajdiga iz Mekin. Fajdiga ima na vesti par tativ zadnjega časa, a je tudi polnješko zasedovan radi istega delikta.

Pobegnil je dne 24. t. m. 14letni šolski učenec Ivan Magerl. Ogledati si je šel baje Trst.

Delavsko gibanje. Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 168 Slovencov in 127 Macdoncev. — V Lend-Gastein je šlo 10. v Solnograd pa 14 Slovencev. 30 Macdoncev je šlo v Hrušico, 25 Hrvatov na Jesenice, 163 v Heb, 40 pa v Podbrdo. 33 Lahov je šlo v Gorico, 10 pa v Krško. 15 Kočevarjev, ki so pokeli na Dunaju kostanj, se je pripravilo domov.

Izgubljene in najdene reči. Ključar Anton Dolinar je izgubil denarnico, v kateri je imel 14 kron 22 vinarjev. — Posestnica Marija Robidova je izgubila zavitek blaga, vrednega 18 K. — A. P. je izgubil 20 K. denarja. — Crevljščan Anton Dolinar je oddal dve svilnatni načrtni ruti, katere je našel blizu smrškega jezera v logaškem okraju Dobe se na magistratu.

Slovenci v Ameriki. Slovenski »Sokole« v Clevelandu si bode zgradil svoj lastni dom ter nabira v ta namen prostovoljne prispevke. — Slovenski mladenci v Sheboyganu so si ustanovili društvo »Nada« ter se uprli želji duhovnikov, naj bi se imenovalo društvo sv. Alojzija.

Najnovejše novice. — Reformo vseh večjih samostanov v Avstriji namerava izvršiti rimska kurija našilnim potom. V ta namen je že prišel na Dunaj dominikanski general Andr. Frühwirt.

— Nad 100 ruskih vojnih begunov so prijeli v Szatmar-Nemeti (Ogrsko) ter jih odtrali nazaj na mejo.

Avstrijski gozdarski kongres se vrši ravnokar na Dunaju. Zastopano je tudi kranjsko primorsko gozdarsko društvo.

— Levijevje zdravilo zoper tuberkulozo obstoje, kakor je profesor sam izpovedal, edino le v hipodermatičnem vbrizganju nekakega jedovnega preparata. Kako je preparat sestavljen, to je seveda iznajdljitev tajnosti. Po desetih do petnajstih vbrizganjih se pokaže presenetljivo naraščanje telesne teže, a po 40 do 50 vbrizganjih so tuberkelni popolnoma odpovedani. Levi je delal prve poskuse na živalih, pozneje pa tudi na ljudeh ter je baje ozdravil 20jetičnih oseb.

— V Zemunu se je zopet odtrgal hrib v širjavci 4 metrov. Pogrešajo zopet dve osobi, tako da so plazovi dosedaj zahtevali že osem žrtev.

— V Donavu je skočil v Lincu profesor dr. Schiesser, a so ga rešili.

— Češko-slovanska napredna stranka se ustanovi o Binkoščih v Brnu. Namen stranki bo boj proti klerikalizmu.

Milijonska slepalka Chadwick v New Yorku je bila obsojena v 10letno ječo.

Nadporočnik knez Oton Windischgrätz, soprog nadvojvodine Elizabete, zapusti 1. aprila vojaško službo ter se preseli v svoj grad Sillein.

— Poslanec Wolfu se je dovolila revizija v pravdi zaradi ločitve zakona.

— Minister, ki se na ulici pretepa. V najživahnejši belgradski ulici (knez Mihajlova ulica) sta se včeraj pri belem dnevu pretepal bivši minister Ljuba Živković in kipar Jovanović.

Jules Verne, znameniti francoski pisatelj, je umrl v soboto po poldne, star 77 let. Bil je ustanovnik in zastopnik naravoslovno-znanstvenega romana, kakršnega ni bilo nikdar pred njim in ga za njim najbrž tudi ne bo. Jules Verne se je posvetil sprva pravoslovju in je tisti čas spial nekaj malih iger za oder, ki pa niso imelo nobenega vpliva na občinstvo, ki jih je sproti posabilo. Prvo njegovo znamenito delo je bilo »Pet dni v zrakoplovu« in od takrat se je svetilo njegovo ime kot svetila zvezda. Najproduktivnejša leta so bila med 60. do 70. preteklega stoletja. »O zemlji na mesec«, »Popotovanje v sredino zemlje«, »Dvajset milij pod morjem« in mnogo drugih mu je pripomoglo k slavi in časti. Kakor za mladino tako je znal Jules Verne tudi za širše ljudstvo še vedno zdravljati poučevanje in zabavo. Brali njegovih romanov so se seznanili z rečmi, da sami niso vedeli kdaj, in sicer z rečmi, ki so človeku na prvi pored čudež, kako neverjeten čudež. Kdor pa je prebral le sto strani kakega njegovega pisanja nebesnih teles ali kaj drugače, pridel je do prepridanja, da je res tako in da ne more biti drugače. To pa je zaslužna Vernejeva, ki je znaši pripovedovati v tako lepem slogu.

Sv. pismo med Japonci. Zastopnik angleške biblijske družbe naznana, da se sv. pismo čimdalje bolj širi po japonskih otokih. Med vojake, ki so šli na bojišče v Mandžurijo, se je razdelilo 22 000 knjig sv. pisma, razen teg, da je bilo 103 000 izvodov prodanih privatnim osebam. V petih letih je biblijska družba prodala in porazdelila po Japonskem nad 1 milijon sv. pisem. Biblijska družba pa je v smoti, ako misli, da so Japonci tako zelo naklonjeni krščanski veri, naklonjeni so le Angležem, ki povsod spletkačijo proti Rusiji ter iz hvaležnosti kupujejo in sprejemajo zastoj od njih knjige.

O veliki nesreči v Zemunu se je nekoliko že poročalo. Tuk pod bregom Kalvarija je nastala zadnja leta cela ulica. Nekateri mestani so si izdolžili v breg samo kleti. Ko je šla 24. t. m. neka žena Žigic v tako klet, udrla se je s hriba nad 20 metrov široko zemeljsko plasti ter klet zasula. Prvi je prihitel stekli na pomoč sosed Gelier, toda v tistem hipu se je zemlja z nova udrla ter podsula tudi Gelierja. Prihitela je cela stotinja domobranov ter začela kopati do ponesrečenca. Pa znova se je potegnil hrib ter podsul okoli 20 vojakov. Kopali so celo noč in še drugi dan so prikopalni do nesrečnikov. Žena, Gelier in štirje vojaki so bili že mrtvi, 12 vojakov pa je tako pohabljenih, da jih bo težko oteti smrti.

Ceneno domače zdravilo. Za uravnavo in ohranitev dobrega prebavljanja se priznega „Mollovega Seidlitz-praska“, ki se dobi za nizko ceno, in kateri vpliva najbolj trajno na vse težko prebavljenje. Originalna skatija 2 K. Po poštem posvetjuje razpoljila ta prasek vsak dan lekarji. A. MÖLLI, c. in kr. dvorni zalogatelj na DUNAJU, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov praret, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom.

Meteorologično poročilo.

Vrhina nad morjem 206 m.	Srednji srčni tlak 756-0 mm
Marec	
Čas opazovanja v mm	Stanje barometra
Temp. °C	Vetovi
28. 9. xv. 737.3 8.8 brezvret. del. oblat.	Nebo
29. 7. rj. 740.0 1.1 sl. zah. jasno	
• 2 pop 739.4 14.5 sl. jahod. jasno	
Srednja vberanja temperatura: 9.3° normale: 8.0° — Padavina 0.0 mm.	

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las deluje najboljše priznana

Tanno-chinin tinktura za lase

Inten akrepčuje lastiče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las.

z steklenicem z navodom 1 K. Razpoljila se s obratno posto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mlh, medicinal. vin, špecialitet, najfinjejsih parfumov, kirurgičnih obvez, svežih mineralnih vod it. d.

Dež. lekarna Milana Leusteka

v Ljubljani, Restiljeva cesta št. 1 poleg novozgrajenega Fran Jožefovega jubil. mostu 21-13

Darila.

Upravnemu našega lista so poslali: Za družbo sv. Cirila in Metoda Gosp. Anton Krizman v Cerknici K 12.80 kot preostanek predpustnega fonda iz „Kažota“.

Gca. Jerica Dolenc iz Škofje Loke K 5. nabrala na izletu Ločanov v sv. Joštu. Skupaj K 17.80. — Zivelj!

Za Učiteljski konvikt. Gosp. Ivan Kuter, nadučitelj v Žužemberku K 10. — nabral v veseli dražbi v Žužemberku. — Svetlo smo izročili g. J. Dimniku.

Umrli so v Ljubljani:

v deželnini bolniči: Dne 23. marca: Jakob Špelč, gostač, 75 let. Marasmus.

Dne 24. marca: Ivan Kamen, premočar, sin, 3 leta. Bronchitis capill. — Fran Pipan, gostač, 68 let. Marasmus. — Mihail Bernik, gostač, 47 let, jetika.

Borzna poročila.

Ljubljanska Kreditna banka v Ljubljani.

Uradsni kursi dana, borse 28. marca 1905.

Naložbeni papirji. Danav. Blago

4% majevna renta 100.20 100.50

4% srebrna renta 100.25 100.45

4% avst. kronska renta 100.45 100.65

4% " zlata 119.90 120.10

4% ogrska kronska 98.35 98.35

4% " zlata 118.70 118.90

4% posojilo dežele Kranjske 99.50 101.—

4% posojilo mesta Split 100.50 101.50

4% " Zadar 100.— 100.—

4% " bos-here. žel. pos. 1902 101.40 102.40

4% dežka dež. banka k. o. 100.65 100.65

4% " ž. o. 100.15 100.45

4% " z. p. m. gal. d. hip. b. 101.50 102.50

4% " p. kom. k. o. z 100. pr. 107.75 108.70

4% " zast. pisma Innerst. hr. 100.10 101.—

4% " ogrske cen. dež. hr. 100.50 101.20

4% " p. z. p. ogr. hip. ban. 100.05 101.—

4% " obl. ogr. lokalnih že- leznih d. dr. 100.— 101.—

4% " obl. češke ind. banke 100.75 101.75

4% " prior. Trst-Poreč lok. žel. 99.— 99.—

4% " prior. žel. 99.50 100.—

3% " juž. žel. kup. i/4/ 319.25 321.25

4% " avst. pos. za žel. p. o. 101.15 102.15

Srečke.

Srečke od 1. 1860/1. 189.50 191.50

" 1884 283.— 286.—

tizake 171.75 173.75

zem. kred. I. emisije 307.— 317.—

II. 805.— 314.—

ogr. hip. banke 279.— 283.—

arbake à frs. 100.— 108.50 113.—

turške 142.25 143.25

Basilika srečke 24.65 26.15

Kreditne 484.— 494.—

Isomoške 79.— 83.—

Krakovske 86.— 90.60

Ljubljanske 66.50 72.—

Avst. rud. križa 56.50 58.50

Ogr. 37.25 39.25

Rudolfove 66.— 69.—

Saleburške 75.— 81.—

Dunajsko kom. 535.— 545.60

Delnice.

Južne železnice 90.90 91.90

Državne železnice 659.25 660.25

Avt.-ogrsko bančne delnice 1645.— 1655.—

Avt. kreditne banke 675.50 676.50

Ograke 786.75 787.75

Zivonačenke 249.75 250.25

Premogokov v Mostu (Brux) 680.— 683.50

Alpinske montane 519.75 520.75

Práke žel. Indr. dr. 2639.— 2649.—

Rima-Murányi 534.50 535.50

Trbovške prem. družbe 245.— 250.—

Avt. orožne tovr. družbe 598.— 604.—

Češke sladkorne družbe 167.— 169.—

Valute.

C. kr. ekin 11.30 11.84

20 franki 19.08 19.10

20 marke 23.46 23.54

Sovereign 23.92 24.—

Marke 117.15 117.35

Laški bankovci 95.35 95.65

Rublji 252.50 253.50

Efectiv.

Dolarji 4.84 5.—

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 29. marca 1905.

Termalin.

Podružnica v CELOVCU.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, sreč, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese Izdaja k vsakemu žrebanju.

Meteorologično poročilo.

Vrhina nad morjem 206 m.	Srednji srčni tlak 756-0 mm
Marec	
Čas opazovanja v mm	Stanje barometra
Temp. °C	Vetovi
28. 9. xv. 737.3 8.8 brezvret. del. oblat.	Nebo
29. 7. rj. 740.0 1.1 sl. zah. jasno	
• 2 pop 739.4 14.5 sl. jahod. jasno	
Srednja vberanja temperatura: 9.3° normale: 8.0° — Padavina 0.0 mm.	

Telegram!

Horjul 29. marca dopoldne. Antriga ustrelil velikanskega skobca!

Proda se

valed pomanjkanja prostora več vinških sodov od 100—700 litrov in vinska sealka pri g. A. Maver, zaloga mengiškega piva v Lescah na Gorenjskem.

935—4

Velika, dobro uvedena in zmežna importna trgovina za olje, isče proti proviziji solidnega in podjetnega

zastopnika

za Ljubljano in Kranjsko. Samo taki,

ki z drugimi konsumskimi predmeti potujejo po deželi, naj pošteje ponudbe z referencami na poštni predel št. 15, Piazza Giuseppina v Trstu.

991—1

za Ljubljano in Kranjsko. Samo taki,

ki z drugimi konsumskimi predmeti potujejo po deželi, naj pošteje ponudbe z referencami na poštni predel št. 15, Piazza Giuseppina v Trstu.

914—10

za Ljubljano in Kranjsko. Samo taki,

ki z drugimi konsumskimi predmeti potujejo po deželi, naj pošteje ponudbe z referencami na poštni predel št. 15, Piazza Giuseppina v Trstu.

914—10

za Ljubljano in Kranjsko. Samo taki,

ki z drugimi konsumskimi predmeti potujejo po deželi, naj pošteje ponudbe z referencami na poštni predel št. 15, Piazza Giuseppina v Trstu.

914—10

za Ljubljano in Kranjsko. Samo taki,

ki z drugimi konsumskimi predmeti potujejo po deželi, naj pošteje ponudbe